

Prof. dr. Zwi Berneman,
diensthoofd hematologie

Immuuntherapie

Afweercellen in de aanval

Bij immuuntherapie wordt het eigen afweersysteem gestimuleerd om kankercellen te overwinnen. Dat kan de kanker vaak lange tijd tegenhouden en soms zelfs doen verdwijnen.

Immuuntherapie is vandaag een gevestigde behandeling. Vooral in de strijd tegen bepaalde longkankers en melanoom, de meest agressieve vorm van huidkanker, is het een grote aanwinst. De therapie is tot dusver wel alleen bestemd voor patiënten met een uitgezaaide of niet te opereren kanker. 'Bij een kleine helft van de patiënten met een uitgezaaid melanoom kunnen we de kanker met immuuntherapie minstens een hele tijd stabiel houden. Van de patiënten met een uitgezaaide longkanker kunnen we 10 à 15 % helpen met deze therapie', zegt prof. dr. Marc Peeters, diensthoofd oncologie.

De rem afzetten

Immuuntherapie bestaat in diverse vormen. Voor de behandeling

van uitgezaaide longkanker of melanoom worden monoklonale antilichamen ingespoten, eiwitten die in het laboratorium worden gemaakt, om het afweersysteem te stimuleren. Die methode is nog vrij recent. 'Van nature zitten er in ons bloed moleculen die ons afweersysteem tot op zekere hoogte onderdrukken, om te voorkomen dat het overactief is', zegt prof. dr. Zwi Berneman, diensthoofd hematologie. 'Sinds kort kunnen we monoklonale antilichamen inspuiten die die moleculen bestrijden, waardoor ze als het ware de rem van ons afweersysteem halen.'

Witte bloedcellen herprogrammeren

Daarnaast bestaan er al langer behandelingen waarbij

afweercellen van de patiënt in het laboratorium als het ware worden geprogrammeerd om de kanker te lijf te gaan. Een vrij recente toepassing daarvan is de CAR-T-celbehandeling. Daarbij worden T-lymfocyten afgenomen, een bepaald type witte bloedcellen, die vervolgens genetisch worden gemanipuleerd. Terug toegediend gaan ze de kankercellen opsporen en vernietigen. Berneman: 'Die therapie bleek levensreddend bij patiënten met acute lymfatische leukemie (ALL) die waren hervallen, en ook bij sommige vormen van lymfeklierkanker. Een zoveelste stap in de goede richting.'

Het UZA doet zelf al jaren onderzoek naar een nog andere

vorm van immuuntherapie. De dienst hematologie en het Centrum voor Celtherapie en Regeneratieve Geneeskunde (CCRG) kregen internationale erkenning voor een behandelend vaccin op basis van eigen bewerkte dendritische cellen, een bepaald type afweercellen. De behandeling slaat aan bij een deel van de patiënten met acute myeloïde leukemie (AML), van wie sommigen na de toediening van het vaccin al jaren kankervrij zijn. Bij longvlieskanker, uitgezaaide borstkanker en glioblastoom, een agressieve vorm van hersentumoren, verlengt ze de overleving. Intussen blijft de dienst zoeken naar krachtigere vaccins. 'We staan met immuuntherapie nog maar aan het begin', besluit Berneman. ☺

